

Hayatı gönül gözüyle görmek

Abidin Dino, mutluluğun resmini yapabilseydi eğer Dmitry Mihayloviç ve ailesinin resmini yapardı mutlaka; ama "buna da ne tuval yeterdi; ne boya"... Dmitry Mihayloviç ve ailesi küçük ama koca yürekli bir aile. Baba Dmitry doğuştan görme engelli. Anne Maksat Mihayloviç tavukkarası hastalığı nedeniyle göremiyor. Maksat'ın hastalığı kızı Nazgül ve oğlu Ahmet'e de geçmiş.

— Haberin devamı 4'te

Futbolla hayata tutunanlar

Futbol, birçok kişi için yalnızca bir spordur. Bazıları için bir spordan daha fazlasıdır; bir yaşam tarzıdır, milyonları peşinden sürükleyen. Bazıları için bir endüstridir, hem yatırım hem eğlence amaçlı kullanılan. Oysa bazıları için futbol ne bir spor, ne bir yaşam tarzı ne de bir eğlencedir; onlar için futbol hayata tutunmanın adıdır.

— Haberin devamı 6'da

GAZETE

Manas

KTMÜ Öğrenci Uygulama Gazetesi

Aralık 2017 / Sayı: 62

www.manas.edu.kg

İnsanlar mı kötü dünya mı?

Küresel bir dünyada savaşlar, felaketler, ölümler ve acılar hayatımızın bir parçası oldu. Her ne yöne baksak, acımasız ve kötü kalpli insanların sebep olduğu trajedilere tanıklık eder olduk. Dünya hep bu kadar kötü müydü, yoksa biz insanlar mı onu bu hale getirdik?

— Haberin devamı 5'te

İyiler kazanacak kötüler kaybedecek

Yapı ve kullanım bakımından birbirinden farklılık gösteren takvimler arasında, belki de en ilgi çekici olanı "12 Hayvanlı Takvim"dir. Bu takvimde her yıl, temsil ettiği hayvanın özelliklerini taşır. 12 Hayvanlı Takvim'e göre 2018 köpek yılı olacak. Bu yılda, iyiler kazanacak kötüler kaybedecek.

— Haberin devamı 7'de

Kırgızistan'da 1inci

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi (KTMÜ), "Clarivate Analytics (Thomson Reuters) University Ranking" ölçütlerine göre, 2017 yılında Kırgızistan'ın en fazla yayın yapan ve bir yıl içinde yayın sayısını 2 kat arttıran yükseköğretim kurumu seçildi.

Kırgızistan'da 1inci

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi (KTMÜ), “Clarivate Analytics (Thomson Reuters) University Ranking” ölçütlerine göre, 2017 yılında Kırgızistan’ın en fazla yayın yapan ve bir yıl içinde yayın sayısını 2 kat arttıran yükseköğretim kurumu seçildi.

Uluslararası “Clarivate Analytics (Thomson Reuters) University Ranking” ölçütleri göz önüne alınarak yapılan değerlendirmeler sonucu KTMÜ, 2017 yılında indeksli dergilerde en fazla yayın yapan ve bir yıl içinde yayın sayısını 2’ye katlayan yükseköğretim kurumu olarak “Web of Science Awards 2017”de ‘en verimli organizasyon’ seçildi.

Ödül töreni, Kırgızistan’ın İlim Günü olarak kabul edilen 10 Kasım’da, Kırgızistan İlimler Akademisi’nde gerçekleşti. Kırgız Cumhuriyeti Başbakanı Saparbek İsakov’un da katıldığı törende, KTMÜ’nün birincilik ödülünü üniversite camiası adına Rektör Prof.Dr. Sebahattin Balcı aldı. Prof.Dr. Balcı, konuyla ilgili düşüncelerini şu sözlerle aktardı; “Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitemiz Orta Asya’da bilimde bir cazibe merkezi olma yolunda bugün almış olduğu ödülle önemli bir mesafeyi daha geride bırakmış ve önemli bir başarıyı daha yaşamış oldu. Thomson Reuters kuruluşunun Web of Science

veritabanında taranan dergiler üzerinde yapmış olduğu araştırmada Üniversitemiz Kırgızistan’da birinci sınıf dergilerde en çok yayın yapan Üniversite olarak 2017 ödülünü almış bulunuyor. Bu, Üniversitemizin uzun zamandan beri yapmış olduğu çalışmaların bir sonucudur. Üniversitemizde fiziki tesislerin yanı sıra teknik-teknolojik altyapımızı ve insan kaynaklarımızı daha üst seviyede nitelikli hale getirebilmek için büyük çaba sarf ediyorduk. Bu ödül, çabalarımızın bir sonucu. İlim Günü’nde Üniversitemize böyle bir ödülün verilmiş olması, daha doğrusu başarımızın tescil edilmiş olması, tüm camiamız için oldukça sevindirici. Her yıl bu başarıyı hem tekrarlamak hem de ileri götürmek bizim görevimiz. Bu bakımdan şimdi sorumluluklarımızı daha da derinden hissederek, bütün akademik camia olarak daha planlı, daha programlı ve daha çok çalışacağız. Kendimizi geleceğe hazırlayacak, hedeflerimizi yeniden belirleyecek ve daha ileri noktalara ulaşabilmek için Üniversite olarak

çalışmalarımıza devam edeceğiz. İnanıyorum ki gelecek yıllarda da bu başarıyı daha ileri seviyelere getirmiş olarak tekrarlayacağız.”

Bu ödülün alınmasında emeği geçen tüm bilim adamlarına ve KTMÜ camiasının her bir ferdine ayrı ayrı teşekkür eden Prof.Dr.Balcı, KTMÜ’nün 2023 yılında Orta Asya’nın bilimde cazibe merkezi olacağını belirtti.

KTMÜ’nün 2017 yılında, indeksli A sınıfı dergilerde toplam 185 yayını bulunuyor.

Haber Merkezi

Ömer Küfrevi

Ulu Önder Atatürk, ölümünün 79. yılında KTMÜ’de anıldı

Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu ve ilk Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk, ölümünün 79.yıldönümünde Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi’nde (KTMÜ) düzenlenen bir törenle anıldı.

10 Kasım’da, KTMÜ Rektörlük Konferans Salonu’nda, Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü tarafından düzenlenen Anma Töreni’ne Türkiye Cumhuriyeti Biskek Büyükelçiliği Müşavirleri, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Biskek Temsilcisi Atınç Keskin, KTMÜ Rektörü Prof. Dr. Sebahattin Balcı, Rektör Vekili Prof. Dr. Asilbek Kulmırzayev, basın mensupları, akademisyenler ve öğrenciler katıldı.

Törende konuşan KTMÜ Rektörü Prof.Dr.Sebahattin Balcı: “Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitemiz belki de Atatürk’ün vasiyeti olarak kabul edilebilecek bir üniversitedir. 1933’te kendisiyle mülakat yapan gençlere, ileri görüşlülüğüyle, SSCB’nin akıbeti ile ilgili çok esaslı ve gerçekçi tespitlerde bulunmuş ve bugünlere hazır olunması gerektiğini söylemiştir. Demistir ki “Vakit geldiği zaman hazır olmak gerekir. Siz yeni döneme hazır

olun. Bu gökte yeni bayraklar şanlı şerefle dalgalandığı anda, siz kardeşlerinizin yanında olun ve onların ihtiyaçlarını karşılamak üzere her anlamda güçlü ve hazır bulunun.” O dönemde tek Türk Devleti olan Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin vatandaşları olan bizlere söylemiştir bu sözü. Manas Üniversitesi, bunu bir vasiyet olarak kabul etmiş olanların kurduğu bir üniversitedir.”

KTMÜ Rektör Vekili Prof.Dr. Asilbek Kulmırzayev ise konuşmasında Atatürk’ün kişilik özelliklerine övgü yaparak; “Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti’ni yokluklar içinde kuran büyük bir lider ve devlet adamıdır. I. Dünya Savaşı sonucunda Türkiye’ye imzalanan Sevr Antlaşması sonrası parçalanmış Osmanlı İmparatorluğu’ndan geriye kalan ve işgal altında olan topraklardaki halka ümit oldu. Onları örgütleyerek, önderlik yaptı ve bütün zorluklara, engellere rağmen Türkiye Cumhuriyeti’ni kurdu. O,

fikirlerin paradan daha güçlü olduğunu bütün dünyaya gösterdi. Bilim, dil, tarih ve demokrasi konularında birçok yeniliğe imza atarak, sağlam temeller üzerinde yükselilecek çağdaş bir devlet kurdu. O, bilime ve teknolojiye büyük önem vererek, geleceğin nasıl şekilleneceğini bildi. Bugün bilim ve teknolojiye ileride olan devletler güçlü ve müreffeh. O bunları öngördü. Biz O’nu her yıl düzenlediğimiz programlarla anıyoruz; ama bence O’nu anmanın en güzel yolu, fikirlerini idrak etmek, yapmak istediklerini anlamak, nasıl başardığını bilmek, hayatını ve eşsiz başarısını örnek almaktır.” dedi.

Konuşmaların ardından, yönetmenliğini KTMÜ İletişim

Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Yusuf Yurdigül’ün yaptığı 10 Kasım Belgeseli gösterildi. Program KTMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Orhan Kemal Tavukçu’nun moderatörlüğünde gerçekleştirilen “Atatürk’ün Tarih, Dil ve Dış İlişkiler Politikası” konulu panel ile son buldu. Pano KTMÜ Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Başkanı Prof. Dr. Fahri Unan “Atatürk ve Tarih”, Mütercim-Tercümanlık Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ceyhan Vedat Uygur “Atatürk’ün Dil Politikası” ve Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı Doç. Dr. Metin Aksoy da “Atatürk’ün Dış Politikası” konulu bildirimlerini sundu.

Haber Merkezi

Ömer Küfrevi

Türk Dünyası Belgesel Film Festivali “Bişkek Seçkileri” Gösterimi Düzenlendi

Türk Dünyası Belgesel Film Festivali, 31 Ekim’de “Bişkek Seçkileri” adıyla Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi(KTMÜ) İletişim Fakültesi’ne konuk oldu. “6 ülke 7 festival” sloganıyla yola çıkan organizasyonun İletişim Fakültesi etkinlikleri yoğun ilgi gördü.

Türk Dünyası Belgesel Film Festivali, 31 Ekim’de “Bişkek Seçkileri” adıyla Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi (KTMÜ) İletişim Fakültesi’ne konuk oldu. “6 ülke 7 festival” sloganıyla yola çıkan organizasyonun İletişim Fakültesi etkinlikleri yoğun ilgi gördü.

Etkinliğe KTMÜ’yü temsilen Rektör Prof.Dr. Sebahattin Balcı, Rektör Yardımcısı Prof.Dr. Anvarbek Mokeyev, İletişim Fakültesi Dekanı Prof.Dr.Hamza Çakır, akademisyenler ve öğrenciler katılırken; konuk olarak da Türk basınının usta gazetecisi Yavuz Donat, Türk Dünyası Gazeteciler Federasyonu Genel Başkanı Menderes Demir, Türkiye Gazeteciler Federasyonu Genel Başkanı Yılmaz Karaca, Türkiye’nin yerel basın temsilcileri ve Kırgızistan’daki basın mensupları katıldı.

Etkinliğin açılış konuşmasını yapan KTMÜ Rektörü Prof.Dr. Sebahattin Balcı; “Türk Dünyası Gazeteciler Federasyonumuz da bu kutlu yürüyüşün bir bileşeni olarak, kendi açmış olduğu yolda geleceğe doğru kararlılıkla yürüyor. Çok kısa bir zamanda, kuruluşundan bugüne daha çok bir vakit geçmemiş olmasına rağmen, çok büyük işler yaparak, öncelikle ortak hafızamızın yeniden oluşturulması için büyük çaba sarf ediyorlar. Bu nedenle çalışmalarının bizim için çok kıymetli olduğunu belirterek kendilerini kutluyorum.” dedi.

Rektör Yardımcısı Prof.Dr. Anvarbek Mokeyev ise konuşmasında, festivalin Türk dünyasının birliğini güçlendirmesine dikkat çekti.

Program kapsamında festivalde dereceye giren filmler gösterilerek yönetmenleri ile söyleşiler düzenlendi. Festivalin öğrenci kategorisinde birinciliğe değer görülen KTMÜ İletişim Fakültesi mezunlarından Kasiyet Kubançıkızı “Oymak” filmiyle; aynı kategoride 3.lük Ödülü’nün sahibi olan Ayzada Aliyeva

“Derviş” filmiyle; profesyonel kategoride 2.lük ödülünün sahibi Doç. Moldoseyt Mambetkunov ise “Atalardan Miras Söz” filmiyle izleyicilerle buluştu.

Türkiye Gazeteciler Federasyonu 54. Başkanlar Konseyi

Türk Dünyası Belgesel Film Festivali Bişkek Seçkileri programı çerçevesinde, Türk Dünyası Gazetecileri Buluşması ve Türkiye Gazeteciler Federasyonu 54. Başkanlar Konseyi KTMÜ ev sahipliğinde 31 Ekim’de Rektörlük Konferans Salonu’nda yapıldı. Toplantıya Türkiye Cumhuriyeti Bişkek Büyükelçisi Metin Kılıç, KTMÜ Rektörü Prof. Dr. Sebahattin Balcı, Türkiye Gazeteciler Federasyonu (TGF) Genel Başkanı Yılmaz Karaca, Türk Dünyası Gazeteciler Federasyonu Genel Başkanı Menderes Demir, TGF Başkanlar Konseyi üyesi gazeteciler ve Türkiye’nin usta kaleminden gazeteci Yavuz Donat katıldı.

Toplantıda konuşan Türkiye Cumhuriyeti Bişkek Büyükelçisi Metin Kılıç; “Türk Dünyası Gazeteciler Federasyonu’nun da Türkiye Gazeteciler Federasyonu’nun da burada toplanıyor olması, onlara bizim aslında geçmişte hangi yerlerden kopup geldiğimizi ve bugün dünyanın yeni konjonktüründe hangi alanların bizim etki alanımız, nüfuz alanımız olması gerektiğini göstermesi açısından tahmin ederim yararlı olur.” dedi.

Prof.Dr. Sebahattin Balcı ise konuşmasında medyanın toplum için önemine dikkat çekti. Prof.Dr. Balcı; “Medya çalışanları toplum için çok büyük değer ifade eder. Her bir medya çalışanı toplumda bir kandil gibi olan, toplumda aydınlatıcı görev ifa eden bireylerdir. Medyasız bir iş yapma ihtimalimiz hiç yok; ama medya da toplumun aydınlatılmasında çok büyük sorumluluklar taşıyor. Sizler Türkiye Gazeteciler Federasyonu olmanın büyük bir birikimi ile 54. şuranızı burada gerçekleştiriyorsunuz.

Tüm Türkiye’yi aşmış ve Türk dünyasına taşmış vaziyette bulunuyorsunuz. Biliniz ki bundan sonra biz de sizler için Kırgızistan’da, Bişkek’te bir cemiyet gibi hizmet etmeye devam edeceğiz. Koymuş olduğunuz hedefe gönülden katılıyoruz. Medyadan ve her zaman beklediğimiz şey birlik ve beraberliğe sağlayacağı katkıdır.” dedi.

Toplantının açılış konuşmasını yapan Türkiye Gazeteciler Federasyonu Genel Başkanı Yılmaz Karaca toplantının ev sahibi KTMÜ’ye ve Rektör Prof. Dr. Sebahattin Balcı’ya teşekkür ederek sözlerine şöyle devam etti; “Türk Dünyası Gazeteciler Federasyonu 1997 yılında kuruldu ve bu yıl 20’inci yılını kutluyor. Bizim öncelikli görevimiz Türkiye’nin birlik ve beraberliğini sağlamak ve Türk dünyasında faaliyet gösteren bir kuruluş olarak adımızı duyurmaktır. Ülkemizde 71 basın kuruluşu, Azerbaycan’da 4, Kıbrıs’ta 3 olmak üzere 78 cemiyetten oluşan federasyonumuz dışında, Türkiye’de resmi kurumlar hariç, Türk dünyasında aktif faaliyet gösteren başka bir kurum yoktur. Yurt dışındaki faaliyetlerimiz bundan sonra da artarak devam edecektir.”

Konseyde konuşan usta gazeteci Yavuz Donat; “KTMÜ, Türk dünyasının Altın Köprüsü’dür. Bu Altın Köprü’de konuşmaktan dolayı çok mutluyum. Geçmişten günümüze Türkiye ve Kırgızistan arasında hayata geçirilen projeler değerlendirildiğinde KTMÜ’nün ayrı bir yeri olduğu açıkça görülmektedir. Hepsi bir yana, KTMÜ bir yana. Çünkü KTMÜ, bu projeler arasında en kalıcı olanı. Gelecek yüzyıllara miras olarak bırakılacak örnek bir bilim merkezi.” dedi.

Programda konuşan Türk Dünyası Gazeteciler Federasyonu Genel Başkanı Menderes Demir ise Kırgızistan’da, KTMÜ’de olmaktan duyduğu mutluluğu dile getirerek şunları söyledi; “Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi İletişim Fakültesi tarafında üretilen filmler Türk dünyası için oldukça büyük anlam ifade ediyor. Bu filmler

aracılığıyla Kırgızistan’dan kültürü tüm Türk dünyasında tanınıyor, biliniyor. Bu anlamda emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum. Festival organizasyonu ile başlayan işbirliğimizin bundan sonra farklı projelerle de devam etmesini umuyorum. Bu projelerden biri olan Türk Dünyası Sinemacılık Platformu da bu anlamda oldukça önemli bir işlevi yerine getirecek.”

Türkiye Gazeteciler Federasyonu Başkan Yardımcısı Veli Altındağ’da programa ilişkin duygu ve düşüncelerini şu sözlerle aktardı; “Buralar bizim ata yurdumuz. Biz buralara daha fazla gelmeliyiz. Bu vesileyle bize ev sahipliği yapan KTMÜ’ye çok teşekkür ediyoruz. Biz Türkiye Gazeteciler Federasyonu olarak Başkanlar Konseyi toplantısını yılda 3 veya 4 kez yapıyoruz. Toplantılarda daha çok sektörün sorunlarını tartışıyoruz. Bu anlamda özellikle yazılı basının sorunlarına, resmi ilanlara, sarı basın kartıyla ilgili problemlere ve diğer sorunlara ilişkin çözüm önerileri getirmeye çalışıyoruz.” Etkinliğe bu yıl ilk kez katıldığını belirten Kayseri Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Metin Köseadağ da, gazeteciliğe ilişkin sorunların hem Türkiye’de hem Türkiye Cumhuriyetleri’de hem de dünyada oldukça benzer olduğuna dikkat çekerek gazetecilik mesleğinin maddi kazanç beklemenin ötesinde ancak bu mesleği sevenler tarafından yapılabileceğini belirtti.

54.Başkanlar Konseyi toplantısı plaket ve hediyelerin takdim edilmesiyle sona erdi.

Kübra Erbayrakçı

Ömer Küfrevi

3 Aralık Dünya Engelliler Gününe Özel..

Hayatı Gönül Gözüyle Görmek

yapıyor ve 30 yıllık bir evlilik hayatları oluyor. Bu evlilikten 2 çocuğu ve torunları var. Ama buna rağmen eksik bir evliliği diyor Dmitry Mihayloviç ve ekliyor; “Dile kolay, 30 yıl evli kaldık. Ama bu çok yavan bir evlilikti. Karım sağlıklı bir insan olduğu için birbirimizi anlamıyorduk. Bu nedenle de çok sıkıntı yaşadık.” Maksat Mihayloviç ile olan şimdiki evliliğini ise yüzü gülererek anlatıyor; “Maksat ile 10 yıldır evliyiz. Evlilikten ziyade birbirimizi tamamlıyoruz, destek oluyoruz. Onunla huzuru buldum. Nasıl mutlu yaşanır onu öğrendim.”

‘Her kadının anne olmaya hakkı var’

“Hiçbir zaman kendimi farklı hissetmedim”

Dmitry Mihayloviç çocukluğunu anlatırken sanki o günlere gidiyor. Belli ki bugün hayata bakışının temelleri o günlerde atılmış. Mutlu, neşeli bir çocukluk geçirdiğini söylüyor. Fiziksel farklılığının hiçbir zaman hayatının merkezinde olmadığını, kendini diğer arkadaşlarından farklı hissetmediğinin altını çiziyor. “Çocukluğum çok eğlenceli geçti. 6. sınıfa kadar hep sokaklardaydım. Yaz aylarında ise arkadaşlarımla yaz kamplarına giderdim. Gönümüzce oynar, eğlenirdik. Hiçbir zaman, hiçbir konuda kendimi farklı hissetmedim. Bunun en önemli sebebi ailemdi. Ailem her zaman, her konuda beni destekledi. Hep yanımda oldu.” Dmitry Mihayloviç, ailenin fiziksel olarak farklı tek üyesiydi. Ancak onun, ailesi tarafından desteklenmesinin asıl sebebi müzik konusundaki yeteneğiydi. Mihayloviç’in çocukluğunda müziğe karşı başlayan ilgisi, ilerleyen dönemde de hayatının akışını değiştiriyor; meslek seçiminden evliliklerine hayatını bir filme dönüştürüyor. “Okul bittikten sonra güzel sanatlara, özellikle de müziğe olan ilğim mesleki kariyerimi belirledi. Yoluma müzik öğretmeni olarak devam etmeye karar verdim. 30 yıldır bu mesleği yapıyorum; böylelikle hem hayatımı kazanıyorum hem de sevdiğim işi yapmış oluyorum. Mesleğimin ilk 20 yılını sağlıklı çocukların gittiği, sıradan okullarda geçirdim. Ancak sonrasında benim gibi, fiziksel farklılığı olan çocuklara yardım etmem gerektiğini düşündüm. Bu nedenle de son 10 yıldır görme engelli çocuklarla çalışıyorum. Böylelikle onlara yardım edebiliyorum. Bu beni çok daha mutlu ediyor.”

“Maksat ile huzuru buldum”

Dmitry Mihayloviç, “Onunla huzuru buldum” dediği eşi, Maksat Mihayloviç ile de müzik sayesinde tanışıyor; müzik dersleri verdiği bir öğrencisi tanışmalarına vesile oluyor. Maksat Mihayloviç tanışmalarının hikâyesini şu sözlerle anlatıyor; “Aslında Rusya’da tıp fakültesinde okudum. Ama çeşitli sorunlar nedeniyle mesleği yapamadım. Ben de hayatımı idame ettirmek için ticaretle uğraşmaya başladım. Bu süreçte bilgisayar kullanabilmek için kursa gittim. Kursun yönetici, Dmitry’in eski bir öğrencisiymiş. Bana yardımcı olması için Dmitry ile tanıştırdı. Sonrası malum.” Bu, Dmitry Mihayloviç’in ikinci evliliği. İlk evliliğini erken yaşta

Maksat Mihayloviç’in hastalığı genetik olarak geçiyor. Kendi ailesinde bu hastalık olmamasına rağmen, ilk evliliğinden olan kızı Nazgül de tavukkarası. Bu sene üniversiteyi bitirecek olan Nazgül ‘ikinci babam’ dediği Dmitry Mihayloviç’in izinden gidiyor ve müzik öğretmeni olmak istiyor. Dmitry Mihayloviç ile 5. sınıfta müzik öğretmeni olarak tanıştığını söyleyen Nazgül; “Onunla tanıştırdığımda hayatımın kötü bir dönemindeydim. Kendimi diğerleriyle kıyaslıyor ve hayatı sorguluyordum. Ama onunla tanıştıktan sonra hayata başka türlü bakmaya başladım. Bildiği her şeyi öğretti bana; şarkı söylemeyi, sokakta yürümeyi. Beni hayata hazırladı.” diyor.

Dmitry ve Maksat Mihayloviç evliliklerinden de bir çocukları olsun istiyor. Doğacak çocuklarının da genetik olarak fiziksel farklılıkla doğacağını bilmelerine rağmen oğulları Ahmet’i dünyaya getiriyor. “Ahmet’i 40 yaşında doğurdum. Hastalığının genetik olarak ona geçeceğini biliyordum. Kendimizi bu sürece hazırlamıştık. Ahmet şuan çok az da olsa görüyor. Ama biz onu diğer çocuklardan ayrı görmüyoruz. O da tüm çocuklar gibi düşe kalka büyüyor; okula gidiyor, parkta oynuyor, büyüyünce de şoför olmak istiyor. Bizi üzen asıl şey, çevremizdeki insanların bize karşı olan önyargıları. Bu süreçte ‘Engelli bir çocuğunuz olacağını bile nasıl bunu yaparsınız?’ diye çok eleştiri aldık. Onlara cevabım, her kadının anne olmaya hakkı vardır. Üstelik bizler, fiziksel farklılıklarımızı hayatı yaşamak için bir engel olarak görmüyoruz. Bizim engelimiz toplumun bize karşı bakışı; bizi anne-baba olmaya uygun görmemesi, bize iş vermemesi.”

‘Görmek istemezdim’

Dmitry Mihayloviç ve ailesi, tüm önyargılara karşı hayatın güzelliklerini yaşamaya devam ediyor. Hayatları bastonlarının gittiği yerle değil, imkânlarının yettiği yerle sınırlı. Yeni yerlere gitmeyi, gezmeyi çok seviyorlar. Bu yerleri gözleriyle değil gönülleriyle görüyorlar; kokusunu alıyor, hissediyorlar. Dahası görmek de istemiyorlar. Bunun sebebini Dmitry Mihayloviç şu sözlerle açıklıyor; “Benim zihnimde hayal ettiğim bir dünya var. Bu dünya gözlerimle değil, gönül gözümle gördüğüm bir dünya. İçinde ailem, sevdiklerim var. Bu dünyada ben çok mutluyum. Eğer bu saatten sonra gözlerimle görürsem zihnimdeki dünyayı bulamamaktan korkuyorum. Bu beni psikolojik olarak çok etkiler.”

Bizim evde ‘Makas nerede, tuzluk nerede’ gibi cümleler duyulmaz

Dmitry Mihayloviç ve ailesinin kendi dünyalarında, kendilerine ait bir düzenleri var. Bu düzen onlar için çok önemli. “Çünkü bizim diğer insanlar gibi dağınık olma lüksümüz yok” diyor Dmitry Mihayloviç ve ekliyor; “Diğer insanlar kullandıkları eşyaları istedikleri yere bırakabilirler ama bizim onları tekrar bulabilmemiz için geri yerlerine koymamız şart. Evimizde her şeyin bir yeri ve düzeni vardır. Bu yüzden de bizim evimizde ‘makas nerede, tuzluk nerede?’ gibi cümleler duyulmaz.”

Hayat Güzeldir

Dmitry Mihayloviç ve ailesinin hayatı bir filme de konu oluyor. Azamat Şarşenov tarafından çekilen film (2016) birçok ulusal ve uluslararası film festivalinde gösteriliyor. Yönetmen Şarşenov, Abidin Dino’nun resmini yapamadığı mutluluğu 73 dakikalık filmine sığdırmaya çalışıyor. Mihayloviç ailesinin film kahramanlarına dönüşmesine vesile olan şey, yine Dmitry Mihayloviç müzik tutkusu oluyor. Müzik öğretmenliği yaptığı yıllarda öğrencisi olan Şarşenov, onun azminden ve hayata bakışından çok etkileniyor. Yıllar sonra yönetmen olarak eski müzik öğretmenin kapısını çalıyor. Önce hayır cevabı alsa da pes etmiyor. Israrları sonucu Dmitry Mihayloviç ve ailesi projeyi kabul ediyor. Şarşenov; “Öğrencisi olduğum yıllarda ona hep gıptayla bakardım. Hayata bağlılığı beni çok etkilemişti. Bizler çoğu zaman hayatı ıskalayarak yaşıyoruz. Hayatımızdaki güzellikleri görmüyoruz. Ufacık şeyler için üzülüyoruz. Ama Dmitry Mihayloviç gibi fiziksel farklılığa sahip insanlar için hayat çok daha güzel ve yaşanabilir bir yer. Bu filmle de bunu göstermeye çalıştım. Bunu göstermek için Mihayloviç ailesinden daha güzel bir örnek bulamazdım.”

Abidin Dino, mutluluğun resmini yapabilseydi eğer Dmitry Mihayloviç ve ailesinin resmini yapardı mutlaka; ama “buna da ne tuval yeterdi; ne boya”... Dmitry Mihayloviç ve ailesi küçücük ama koca yürekli bir aile. Baba Dmitry doğuştan görme engelli. Anne Maksat Mihayloviç tavukkarası hastalığı nedeniyle göremiyor. Maksat’ın hastalığı kızı Nazgül ve oğlu Ahmet’e de geçmiş. Bu nedenle onlar da gözleriyle göremeyenlerden. Ama dedik ya ‘bu aile koca yürekli bir aile’; onlar hayatın engellerine rağmen hayattan kopmayanlardan, yaşamayı seçenlerden. Yaşarken huzuru bulanlardan ve hayatı gönül gözüyle görenlerden.

Alp Yurtçiçek

Tasarım: Kurmancan Dokurbekova

27 Kasım Dünya Felsefe Günü'ne Özel

İnsanlar mı kötü dünya mı?

Uzakların yakın, yakınların uzak olduğu; mekân ve zamanın anlamını yitirdiği küresel bir dünyada savaşlar, felaketler, ölümler ve acılar hayatımızın bir parçası oldu. Her ne yöne baksak, acımasız ve kötü kalpli insanların sebep olduğu trajedilere tanıklık eder olduk. Dünya hep bu kadar kötü müydü, yoksa biz insanlar mı onu bu hale getirdik? Şiddetin, acımasızlığın ve kötülüğün her geçen gün daha da arttığı bir dünyada ahlaklı ve iyi insanlar olarak kalabilmek mümkün mü? Yoksa ahlak, erdem, iyilik, mutluluk felsefe sözlüklerinde yer alan birer kavramdan ibaret mi? Aklımızda deli sorular, ahlak üzerine cevaplar aradık.

"Ahlaklı olmak mutlu olmaktır. Eğer bir insan mutlu olamıyorsa ahlaki değerlerinde, erdemlerinde bir kusur vardır." Aristoteles

Ahlak mı,

etik mi

İnsanlar yaşamları boyunca çevreleriyle sürekli bir iletişim içindedir. Bu iletişim belirli kurallar çerçevesinde gerçekleşir. İnsanlar bu süreçte doğruyu-yanlış, iyiyi-kötüyü öğrenerek davranışlarını buna göre düzenler. Bu sürecin sonunda ortaya çıkan eylemler bütününe ise 'ahlak' denir. Ahlak, gündelik hayata yansıyan iyi, kötü, doğru ya da yanlış insan davranışlarıdır. Bilimsel olarak ise etik problemler anlamına gelir. Felsefenin özü olarak kabul edilen etik, aslında ahlakın teorik kısmını ifade eder. Etik ve ahlak kavramları çoğu zaman birlikte, bazen de birbirinin yerine kullanılmış olarak karşımıza çıkar. Zaman zaman bu iki kavrama 'moral' kavramının da eklendiği görülür. Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Felsefe Bölümü Öğretim Üyelerinden Prof.Dr. Vefa Taşdelen'e göre etik ve moral kavramları daha çok batı kültürüne özgü kavramlar olup ahlaki değerler üzerine teknik bir bakış açısını ifade eder. Ahlak kavramı doğu kültüründe daha yaygın olarak kullanılan ve 'fitrat' anlamına gelen bir kavramdır.

Ahlaklı yaşamak ise bireysel ve toplumsal bir problem olup hem birey hem de toplum olarak mutlu olma sanatıdır. Bu da ancak bireylerin çıkarlarıyla toplumun çıkarlarının örtüşmesiyle mümkündür. Bu örtüşmenin olmadığı zamanlar, bireysel ve toplumsal çatışmalarla ahlaksızlığın gün yüzüne çıktığı ve herkesin herkesi ahlaksızlıkla suçladığı zamanlardır.

"İnsan bir ömür ahlaklı olabilir mi?"

Ahlaklı olmak, başta İslam ve Hristiyanlık olmak üzere tüm dinlerin ve yaklaşımların en temel konularından biridir. Her din ya da yaklaşım insanları iyiye, doğruya ve güzele yönlendirir. İyiye, güzeli seçerek ahlaklı olmak ise kişinin özgür iradesiyle yaptığı seçimlerinin bir sonucudur. Felsefe tarihinin önemli isimlerinden Sokrates'e göre kişinin seçimlerinde belirleyici olan onun bilgisidir. Sokrates bilgiyi ahlak kavramıyla özdeşleştirerek "İnsan bir ömür ahlaklı olabilir mi?" diye sorar. Ona göre ahlaksızlığın temel nedeni bilgisizliktir. Yani, kişi ahlaki yönden sorunlar yaşıyorsa bilgisiz olduğu için yaşıyordur. Bilgili kişi, iyiye isteyen ahlaklı kişidir. Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Felsefe Bölümü Başkanı Prof.Dr. Camgırbek Bököşov'a göre de bir insan ne kadar eğitilmiş, ne kadar terbiyeli, ne kadar prensip sahibi olursa kendisini kötülüklerden o kadar uzak tutar. İyilik, doğruluk ve güzellik yolunda çalışarak ahlaklı bir hayat sürer. Bu, sadece bireyler için değil toplumlar için de geçerli olan bir durumdur.

Kant'a ise ahlaklı olmayı insanın ödevi olarak kabul eder ve hiçbir konuda hiçbir koşula bağlanamayacağını ileri sürer. Kant'a göre ahlaklılığın tek göstergesi kişinin kendi iradesi ve aklıyla kendi kendine koymuş olduğu yasanın buyruğu altına girmesidir. Bu da, dışarıdan gelen zorlama kurallarıyla ya da baskıyla değil, kişinin içten gelen bir yaptırımı sonucu oluşur. Yani, kişi ahlaklı olmayı kendi özgür iradesiyle kendisi seçer.

Ahlaklı birey mi, ahlaklı toplum mu?

Ahlak konusunda tartışılan en önemli noktalardan biri de ahlaklı olmanın bireysel mi yoksa toplumsal mı bir sorun olduğuna dair. Bu konuda geçmişte nasıl farklı görüşler ortaya atılarak tartışılmışsa günümüzde de konuya farklı yaklaşımlar söz konusu. Prof.Dr.Taşdelen'e göre ahlaki ilkeler toplumlarla ilgili değil, insanın kendi içinde olan ilkelere aittir. Bu ilkelerin eğitim yoluyla bireye kazandırılması gerektiğine vurgu yapan Prof.Dr.Taşdelen; "Eğitim bireylerin ahlaki değerleri öğrenmelerini, içselleştirmelerini sağlar. Bu değerleri içselleştiren bireylerden oluşan bir toplumda ahlaki krizler de engellenmiş olur. Sonuç olarak hem birey hem de toplum ahlaklı olur. Aksi halde bu değerler dışarıdan zorlamayla öğretilemez. Ahlak, vicdanla birlikte kişinin içinde olan bir şeydir. Zorlama yoluyla kişilerin erdemli görünmesi sağlanabilir ama bu ahlaklı oldukları anlamına gelmez. Bu nedenle bireylerin ahlaki değerleri özümsemiş olması gerekir."

Dr.Abdıraşit Babataev'e göre ise 'ahlaksızlık' ortak bir düşünce olmamasından kaynaklanan bir sorundur. Babataev, "Felsefe tarihine bakıldığında pragmatik ahlak teorisi vardır. Bu konudaki farklı teoriler bireylerin 'ben ahlaklıyım' diye düşünmesini sağlayabilir. Ancak ahlaklı olduğunu söyleyen kişi ile diğerlerinin ne kadar aynı düşünce de birleştiği tartışılır. Ama herkes kendisinin ahlaklı olduğunu söyler."

Ahlaksızlık artıyor mu?

Ahlak, hemen herkesin her şeyi bildiği küresel bir dünyada en çok konuşulup tartışılan kavramlardan biri. Prof. Dr.Taşdelen'e göre bunun temel nedeni yaşadığımız dünyada bir ahlak krizinin yaşanıyor olması. "Savaşlar, terör olayları, cinayetler ve şiddet olayları göz önüne alındığında dünya üzerinde bir takım dengesizliklerin, adaletsizliklerin olduğu ortaya çıkıyor. Hem bireysel hem de toplumsal olarak eşit ve adil olarak yürümeyen bu ilişkilerin sonucu kendini ahlaksızlık olarak gösteriyor."

Prof.Dr. Bököşov ise ahlak konusunda günümüzde yaşanan sorunların sadece bu güne özgü sorunlar olmadığına, geçmişte de buna benzer sorunların toplumsal hayatta oldukça önemli bir rol oynadığına dikkat çekiyor. "İnsanlık tarihine bakıldığında hemen her dönemde ve toplumda kötülük ve ahlaksızlıkların yaşandığını görürüz. Örneğin, Mısır parşömenleri incelendiğinde milattan önce de bu sorunlar karşımıza çıkar. Parşömenlerde 'Şimdiki gençlerin ahlaki kalmadı, yaşlıları dinlemiyor ve saygı duymuyorlar. Kötü yoldan gidiyorlar' yazar. Bu nedenle ahlak ve ahlaksızlık şimdi ve gelecekte de her toplumda mutlaka var olacak ve tartışılacaktır."

Aklımda merak, şüphe ve saygı uyandıran iki şey vardır: Üzerimde parlayan gök ve içimdeki ahlak yasası. Kant

"İçinizde bir huzursuzluk varsa, mutlaka yaptığınız bir kötülüğün kaynağıdır" Dostoyevski

Ömür Kartal

Tasarım: Kurmancan Dokturbekova

Futbolla hayata tutunanlar

Futbol, birçok kişi için yalnızca bir spordur. Bazıları için bir spordan daha fazlasıdır; bir yaşam tarzıdır, milyonları peşinden sürükleyen. Bazıları için bir endüstridir, hem yatırım hem eğlence amaçlı kullanılan. Oysa bazıları için futbol ne bir spor, ne bir yaşam tarzı ne de bir eğlencedir; onlar için futbol hayata tutunmanın adıdır. Tıpkı, kaldıkları çocuk esirgeme yurdunda futbolla hayata tutunan Bermet, Nurzat, Meerim ve Aygerim'in hikayesinde olduğu gibi...

"Yeter ki ağabeyim beni sevsin!"

Bermet (13), babasının ölümünden sonra abisiyle birlikte çocuk esirgeme yurduna bırakılıyor. Onun için burada yeni bir hayat başlıyor. Bu hayatta tutunacak tek dal olarak önceleri sadece ağabeyini görüyor. Zamanla yalnız olmadığını, kendisiyle benzer kaderi paylaşan başka kişilerin de olduğunu öğreniyor. Ancak ona dostluğun kapılarını açan futbol oluyor. "Ağabeyim küçüklüğünden beri futbol oynar. Ben de oynarken onu izlerdim. Ama kendim oynamayı hiç düşünmemiştim. Yurtta futbol oynayan kızları görünce ben de onlara katılmak istedim." Bermet futbol aracılığıyla yeni arkadaşlar kazanmak için öncelikle ağabeyinden futbol oynamayı öğreniyor. Bu süreç aynı zamanda Bermet'in ağabeyi ile arasındaki ilişkiyi geliştirerek sevgi bağlarını güçlendiriyor. Ağabeyinden aldığı güç ve destekle futbola daha sıkı sarılan ve katıldığı turnuvalarda arkadaşlarıyla birlikte büyük başarıları imza atan Bermet, "Başarılarımda ağabeyimin ve arkadaşlarımdan katkısı çok büyük. Futbola ileride antrenör olarak devam etmek istiyorum. Yeter ki ağabeyim beni sevsin ve hep yanımda olsun." diyor.

"Futbol, Allah'ın bana bahsettiği bir lütfü"

Nurzat (12), annesi onu terk ettikten sonra bir süre teyzesinin yanında kalıyor. Ancak bu çok uzun sürmüyor. Teyzesi tarafından yurda bırakılan Nurzat, uzun süre terk edilmişliğin ve yalnızlığın acısını dindirmeye çalışıyor. Bu dönemde beden eğitimi hocasının zorlamasıyla futbol oynamaya başlıyor. Kısa süre sonra da futbol onun hayatında yeni bir sayfa açıyor. En iyi arkadaşları

takım arkadaşları oluyor. Kazanmanın mutluluğunu ve kaybetmenin üzüntüsünü birlikte yaşıyorlar. Nurzat futbol için 'Allah'ın bana bahsettiği bir lütfü' diye bahsediyor ve devam ediyor; "Futboldaki başarılarımı ailemin de görmesini çok isterdim. Onlar olmayınca bütün başarılar biraz buruk kalıyor. Geleceğe dair planlarımda keşke onların da bir payı olabilseydi."

"Futbol bana hayatın hiç bilmediğim güzelliklerini gösterdi"

Meerim (13), annesi tarafından sokağa bırakılan bir kız çocuğu. Polisler onu bulup yurda getirene kadar kötü insanların ona zarar vereceği korkusuyla ağlıyor. Yurda geldikten sonra ise toparlanması çok kolay olmuyor. Koca hayatta tek başına olduğunu bilmek onu korkutuyor. Bu yüzden de uzun süre ayakları üzerinde durabilmek için mücadele veriyor. Futbolla tanışması da bu anlardan birine denk geliyor. Yurdun bahçesinde, bir köşede oturmuş futbol oynayanları izlerken oyuna davet ediliyor. "Futbol oynamayı bilmiyorum. O güne kadar da bu oyunu hiç oynamamıştım. Ama beni oyuna çağırdıklarında onlara bunu söylemedim. Bilmesem bile biliyor muydu gibi yaptım ve oyuna katıldım. Şimdi düşünüyorum da iyi ki öyle davranmışım. Benim o gün katıldığım sadece bir futbol oyunu değil; hayatımın geri kalanında izleri hiç silinmeyecek bir dostluğun başlangıcıymış." Meerim, futbol aracılığıyla bulduğu dostlarını kaybetmemek için bugünlerde futbola çok daha fazla sarılıyor. Hem futbolda arkadaşlarıyla arasındaki mesafeyi kapatmak hem de büyük zaferlerde kendisinin de bir katkısı olsun

diye uğraşıyor. Futbolun hayata bakış açısını değiştirdiğini belirten Meerim, "Eskiden kaderimden kaçmak isterken şimdi hayattan zevk almaya başladım. Futbol bana hayatın hiç bilmediğim güzelliklerini gösterdi. Kardeşliği, dostluğu, sevgiyi, mutluluğu en önemlisi de paylaşmayı öğrendim."

"Hayatta bir ablam, bir de futbol var"

Aygerim (13) ve ailesi yıllar önce babaları tarafından terk ediliyor. Annesinin ölümünün ardından, evli olan ablası Aygerim'i çocuk esirgeme yurduna teslim ediyor. Burada yeni arkadaşlar edinmek ve kendine sıcak bir yuva kurmak için çırpınan Aygerim, futbol oynamaya başlıyor. "Baktım ki yurttaki kızlar futbol oynuyor ben de aralarına katıldım. Futbol onlarla tanışmak ve oynamak için bana bir fırsat verdi. Ben de bu fırsatı en iyi şekilde değerlendirdim. Arkadaşlarımla futbol oynarken sanki hayattaki bütün kötü anılarımı tek tek siliyorum." Tatil günlerinde ablasının yanına giden Aygerim, ona yurttaki arkadaşlarını ve futbolda kazandıkları başarıları anlatıyor. Yaşadıklarından dolayı ne hayata ne de ablasına artık hiçbir küskünlüğünün olmadığını belirten Aygerim, "Ablam beni yurda bırakmasaydı ne arkadaşlarımla ne de futbolla tanışabilirdim. Bu nedenle hayatta her zaman her şeyin ardında saklanan bir güzelliğin olduğunu hiçbir zaman unutmamak gerekir" diyor.

Hayatın acılarıyla çok küçük yaşta tanışan Bermet, Nurzat, Meerim ve Aygerim yeniden hayata tutunmayı fut-

bolla başarmışlar. Bu süreçte futbol, onlar için bir spordan çok daha fazlası olmuş. Sohbet sırasında Aygerim, "Futbol benim için yokluğun acısını kapatmak" diyor. Meerim ise elde ettikleri başarılar da bile hep bir eksiklik olduğunu vurgulayarak "Şu hayatta tutunduğum bir tek futbol var" diyor. Nurzat için futbol umut demek. Kendisini gelecekte bir gün eve döndürebilecek tek şeyin futbol olduğuna inanıyor. Bermet ise hayattaki tek varlığı olan abisini futbolla yeniden keşfetmiş ve bir daha kaybetmek istemiyor. Onlar sahaya sadece futbol oynamak için değil, kendilerine sağlam bir gelecek inşa etmek için çıkıyor.

*Bu haberde gerçek isimler kullanılmamıştır.

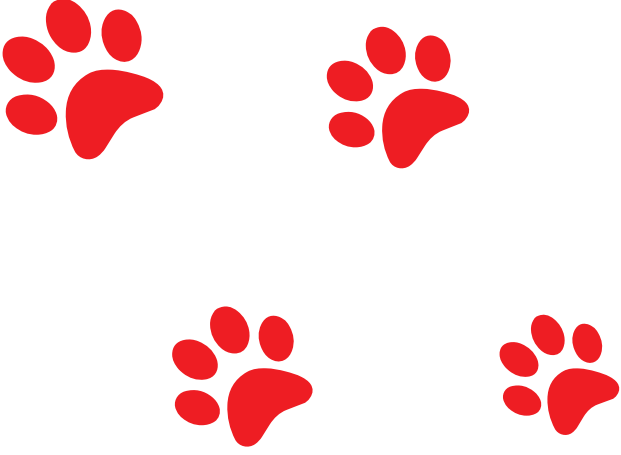
Kübra Erbayrakçı

Kasım Doğu Kılıç

Tasarım: Elmir Allahverdiyev

İyiler kazanacak kötüler kaybedecek

İnsan, tarih boyunca içinde yaşadığı dünyayı anlamlandırma ve doğayla ilişkisini düzenleme ihtiyacı sonucu pek çok alanda üretimde bulunmuş ve keşiflere yönelmiştir. Bu keşiflerden biri de insanın zaman kavramını astronomik olaylar ve doğa olayları etrafında incelemek suretiyle geliştirdiği takvim sistemleridir. Yapı ve kullanım bakımından birbirinden farklılık gösteren takvimler arasında, belki de en ilgi çekici olanı '12 Hayvanlı Takvim'dir. Dünya genelinde '12 Hayvanlı Türk Takvimi' ya da 'Çin Takvimi' olarak da bilinen bu takvimin Türkler tarafından mı yoksa Çinliler tarafından mı icat edildiği tam olarak belirlenemese de Asya'da ve Çin'de geçmişten günümüze yaygın olarak kullanıldığı bilinmektedir.

Yarış kazanan fare

12 hayvanlı takvim, 12 yıllık döngülerden oluşuyor ve çağ adı verilen, ortalama bir insan ömrüne denk gelen, 60 yıllık dönemler halinde ilerliyor. Takvimde her yıl, bir hayvan ismiyle temsil ediliyor. Bu hayvanlar sırasıyla; fare, öküz, kaplan, tavşan, ejderha, yılan, at, koyun, maymun, horoz, köpek ve domuz. Yılların bu hayvanlara göre adlandırılması konusunda farklı görüşler söz konusu. Bu görüşlerden biri Çinlilerin ruhani lideri Buda'ya dayanıyor. Buna göre, Buda yeryüzünü terk edip gökyüzüne yükselirken hayvanlar belirli bir sıra ile onunla vedalaşmaya geliyor. Hayvanların vedalaşmaya geliş sırası, takvimdeki sıralamayı belirliyor. Buda vedalaşmaya gelen hayvanları 12 yılda bir, zamanın ve insanların karakterlerini belirleme özelliğiyle ödüllendiriyor. Recep Külçü'nün Türklerin Kültür Mirası Olarak '12 Hayvanlı Türk Takvimi' eserinde yer alan efsanelerden birine göre ise; 12 yıla bölünen zamana hayvanların isimleri verilmek isteniyor. Bunun üzerine Türk hakanlarından biri ava çıkıyor. Avda büyük bir ırmağa doğru sürülen yaban hayvanlarından ırmağı geçmeyi başaran hayvanların isimleri sırasıyla takvime veriliyor. Bir diğer görüş ise, her yıl meydana gelen olayların karakterine göre o yıla, bu olayların karakteriyle örtüşen hayvan isimlerinin verilmiş olduğudur.

İlk kim kullandı?

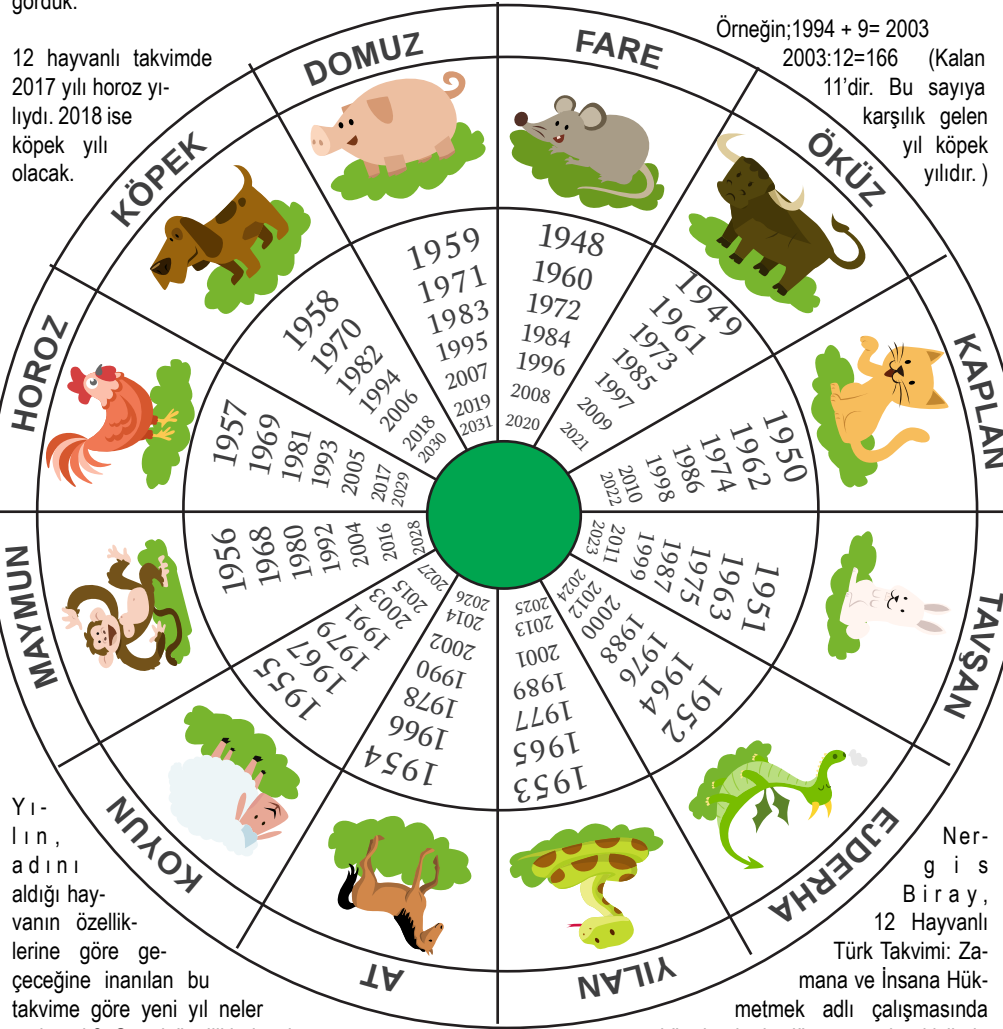
12 hayvanlı takvimin kimler tarafından nasıl icat edildiği konusunda da farklı görüşler var. Kimilerine göre takvim ilk olarak Çinliler tarafından kullanılıyor. Rusça kaynaklardan bazılarında takvimin M.Ö. birinci yüzyılda, Çinli İmparator Huang Di döneminde ortaya çıktığı varsayılıyor. Kimilerine göre ise Türkler tarafından bulunarak dünyaya yayıldığı kabul ediliyor. Ufuk Tavkul'un "Kültürel Etkileşim Açısından On İki Hayvanlı Türk Takviminin Yayılışı" adlı çalışmasında, takvimin aslında Türk kültürüne ait olduğunu belirtiliyor. Dayanak olarak da Çinli kaynaklarda Türk kültürünün izlerini süren araştırmacı Edouard Chavannes'in "Le Cycle turc des Douze Animaux" (12 Hayvanlı Türk Takvimi) adlı çalışması gösteriliyor. Chavannes Çinlilerin bu takvimi Türklerden aldığını ileri sürüyor. Buna kanıt olarak da takvimdeki bazı hayvan isimlerinin Çin kültürüyle uyummadığını, Avusturya-Asyatik kültürlerden ödünç alınmış olduğunu gösteriyor. Chavannes'in bu görüşünü bazı Türkologlar da destekliyor. Onlar da takvimin bozkır kültürünün temsilcisi Türkler tarafından icat edilerek Çinlilere geçtiğini savunuyor. Kazak araştırmacılar Bagdaulet Amanov ve Asya Muhambetova'nın 'Kazak geleneksel müziği ve 20.yüzyıl' isimli çalışmalarında da takvimin Orta Asya bölgesinde yaşayan Türk kökenli halklara ait olduğuna ilişkin bilgiler birçok kaynakla destekleniyor.

İyiler kazanacak, kötüler kaybedecek

12 hayvanlı takvimde, her yılın temsil ettiği hayvanın özelliklerini taşıdığına inanılıyor. Kırgızistan'da yaşayan 86 yaşındaki Azat Alıbayeva, takvimin bu konudaki gündelik hayata yansımalarını şu sözlerle anlatıyor;

"Eskiden hangi hayvanın yılındaysak yıl o şekilde geçerdi. Örneğin, yılan yılı olduğunda yıl kurak olurdu. Koyun yılı sakin, kazasız-belasız geçerdi. Köpek yılı ise zor, sarsıntılı ve oldukça ağır olurdu. Biz atalarımızdan dedelerimizden bu yılların hikâyelerini dinleyerek büyüdük. Yaşanılan yılın gerçek hayata nasıl tesir ettiğini de gördük."

12 hayvanlı takvimde 2017 yılı horoz yılıydı. 2018 ise köpek yılı olacak.

Yılın, adını aldığı hayvanın özelliklerine göre geçeceğine inanılan bu takvime göre yeni yıl neler getirecek? Genel özelliklerine baktığımızda köpek yılının iyilik ve güven üzerine kurulu bir yıl olacağı söyleniyor. Birçok astrolog yeni yılın barış, huzur ve işbirliği getireceği kanaatinde. Bu astrologların sloganı 2018'de 'iyiler kazanacak, kötüler kaybedecek'. Ancak farklı görüşte olanlar da var. Onlara göre huzur ortamını bozacak bir takım gelişmeler de yaşanacak. Dünyada egemen devlet olarak Çin daha fazla söz sahibi olacak. Sağlık açısından da dünyayı tehdit edecek birtakım riskler gündeme gelecek.

Köpek misin, Tavşan mısın?

Ayrıca, takvimde yer alan hayvanların özelliklerinin sadece yıla değil, o yılda dünyaya gelen kişilerin karakter ve kaderlerinin belirlenmesinde de etkili olduğu düşü-

nülüyor. Bunun için öncelikle kişinin hangi hayvan yılında doğduğunun belirlenmesi gerekiyor. Doğum yılını bulmak için kullanılan basit bir formül var; önce doğum yılına 9 ekleniyor, daha sonra çıkan sayı 12'ye bölünüyor ve bu bölümden kalan sayı doğum yılına karşılık gelen hayvanı gösteriyor.

Ünlüler arasında en dikkat çekici olanlar ise Amerikalı siyasetçiler. Köpek yılının özelliklerini taşıyor mı taşımaz mı bilinmez ama Amerika Birleşik Devletleri'nin şuan ki başkanı Donald Trump bu yılın en fazla öne çıkan ismi. Eski başkanlardan George Bush ve Bill Clinton da köpek yılında doğanlar arasında. Oscar ödüllü Amerikalı yönetmen Steven Spielberg köpek yılının sinemadaki en başarılı isimlerinden. 'Pop'un Kralı' olarak tanınan Afro-Amerikalı şarkıcı Michael Jackson, Amerikanın kültürel simgelerinden biri olan Madonna, tüm zamanların en çok satan kadın şarkıcısı Mariah Carey ve Latin güzel Jennifer Lopez de köpek yılında doğanlardan. Ünlü model Naomi Campbell de ünlü köpekler arasında. Bunların dışında Confucius, Socrates, Benjamin Franklin, Voltaire da köpek yılında doğan önemli isimlerden.

Kırgızistan'da 12 Hayvanlı Takvim

12 hayvanlı takvim günümüzde, resmi olmasa da, Orta Asya'da birçok ülkede halen daha kullanılmaya devam ediyor. Kırgızistan'da da kullanılan takvimin Kırgızlar arasında yaygın olan bir efsanesi var. Bu efsaneye göre fare ile deve takvimde yer alabilmesi için kavga ediyor. Kavga sonunda bir anlaşma yapıyorlar. Anlaşmaya göre, sabah güneşi ilk kim görürse takvimin başında ilk onun adı olacak. Boyuna güvenen deve, güneşi ilk göreceğinden emin sabaha kadar bekliyor. Ama devenin kulağına çıkmış olan fare güneşi ondan önce görüyor ve takvimin başında yer almaya hak kazanıyor. Bunun üzerine sinirlenen deve takvimde yer almaktan vazgeçiyor ve fareye saldırıyor. Fare korkusundan bir kül yığınının içine saklanıyor. Bu düşmanlığın hala devam ettiğini düşünen Kırgızlar, bugün bile develerin kül görünce bu konuyu hatırlayıp ağladığına inanıyor.

Kırgızların ünlü destanı Manas Destanı'nda da 12 hayvanlı takvimden bahsediliyor. "...Yıl hesabını yapıyım, her şeyi hesaplayayım; o yıl fare yılıydı (hangi yıl, Semetey'in doğduğu yıl mı). Daha sonra inek, sonraki yıllar at, pars, tavşan, yılan, tavuk, ejderha, maymun, koyun, domuz ve onun yılı ise köpekti. Kahraman'ımdan kalan yavrum, ölmezse bu yıl Semetey, on ikiye girmiştir..."

Takvim Kırgızların gündelik yaşamları üzerinde de oldukça etkili. Özellikle yeni yılı karşılarken yılı temsil eden hayvanın özelliklerine göre bir takım hazırlıklar yapılıyor. Örneğin, yılbaşı sofraları gelecek yılı temsil eden hayvanın özelliklerine göre hazırlanıyor.

özelliklerinden şu şekilde bahsediyor: "Bu kişilerin sevgileri çok kuvvetlidir. Kuvvetli ve ihtiyatlı insanlardır. Bu sebeple hem kendilerine hem de başkalarına karşı tenkitçi bir gözle yaklaşırlar. Gece doğanlar çevrelerinde ne olup bitiyorsa bıkıp usanmadan bunlara dikkat kesilirler. Nerede olurlarsa olsunlar kötü işlere, kavgaya hırsızlığa asla izin vermezler. Gündüz doğanlar ise biraz pasaklı ve obur oluşlarıyla gece doğanlardan ayrılırlar. En önemlisi de akıllı, hafızası güçlü ve kendinden emin kişilerdir. Dostlarına karşı sadakatlı ve özverilidirler, gerekirse onlar için kendilerini kurban ederler."

Ünlü köpekler

Bu takvime göre, sanatçısından siyasetçisine doğum yılı köpek olan birçok ünlüye rastlamak mümkün. Bu

KTMÜ'den Türk dünyasına büyük hizmet: Kırgızca-Türkçe Sözlük

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nin (KTMÜ) Türk dünyasına büyük bir hizmeti olarak hazırladığı Kırgızca-Türkçe Sözlüğün tanıtımı yapıldı.

Türk Uygarlığı Araştırma ve Uygulama Merkezi projesi olarak bastırılan iki ciltlik "Kırgızca-Türkçe Sözlük", Edebiyat Fakültesi Mütercim-Tercümanlık Bölümü tarafından 30 Kasım'da Cengiz Aytmatov Kampüsü Kasım Tınıstanov Konferans Salonu'nda düzenlenen programla akademik camiaya ve basına tanıtıldı.

Programa Türkiye Cumhuriyeti Bışkek Büyükelçisi Metin Kılıç, Türk Dil Kurumu Başkanı Prof. Dr. Mustafa Kaçalın, KTMÜ Rektörü Prof. Dr. Sebahattin Balci, Rektör Vekili Prof. Dr. Asilbek Kulmırzayev, dilbilimciler, türkologlar, akademisyenler, öğrenciler ve basın mensupları katıldı.

Türkiye Cumhuriyeti Bışkek Büyükelçisi Metin Kılıç, Kırgızca-Türkçe Sözlüğün iki ülke arasındaki birliğin pekişmesine ve kadim Kırgız kültürünün ve dilinin dünyaya tanıtılmasına büyük katkı sağlayacağına olan inancını dile getirdi. Büyükelçi Kılıç, "İlişkilerimizin gelişmesinde en eksik kaldığımız nokta, konuştuğumuz dil ya da lehçeler arasındaki yakınlığı sağlamak konusunda oldu. Ben bu sözlüğün bu noktada yapılan ilk ciddi çalışma olarak görüyorum." sözleriyle düşüncelerini ifade etti.

KTMÜ Rektörü Prof. Dr. Sebahattin Balci da konuşmasında ortaya çıkan çalışmanın önemine şu sözlerle dikkat çekti; "Bu sözlük, büyük bir emektir. 3 yıllık bir çalışmanın ürünü olarak üniversitemizin Türk Uygarlığı Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin bir projesi olarak ve hocalarımızın dur durak bilmeyen çalışmasıyla ortaya çıkmıştır. Bu sözlük üniversitemizin iftihar ettiği bir eser ve Türk dünyası için çok büyük bir değerdir. Üniversitemizin Türk dünyasına büyük bir hizmeti olarak bu sözlüğün sunuşunu bugün resmen yapıyoruz. Yine elektronik ortamda sunuşunu da bugün bu törenle başlatıyoruz. Bu sözlük gerçek bir ekip çalışması, başarı hikayesi ve KTMÜ'nün kuruluş misyonunun en güzel göstergelerinden birisidir."

Türkiye Türkçesi ile Kırgızca'nın birbirine olan yakınlığına ve benzerliğine dikkat çeken KTMÜ Rektör Vekili Prof. Dr. Asilbek Kulmırzayev; "Belki 15 yıl sonra iki toplum sözlüğe bile gerek kalmadan anlaşabilecek. Ancak o zamana kadar ihtiyaç duyan herkesin internet üzerinden bu sözlüğe ulaşabilecek olması oldukça önemli. Şu an 74 bin kelime içeren bu sözlüğün yapılacak çalışmalarla daha da fazla kelimeyi kapsayacağına inanıyorum." diye konuştu.

Tanıtıma katılan Türk Dil Kurumu Başkanı Prof. Dr. Mustafa Kaçalın ise destekledikleri çalışmaların başında sözlüklerin geldiğini belirterek KTMÜ'de Kırgızca-Türkçe Sözlük hazırlandığını öğrenmenin kendilerine büyük bir heyecan verdiğini dile getirdi. Başkan Kaçalın çok zaman alan, büyük emek ve cesaret gerektiren böyle bir işi kotaran Manas Ekibi'ni tebrik etti.

Ömer Küfrevi

Haber Merkezi

İletişim Fakültesi'ne "Yeşil Blogger" ödülü

Kırgız Cumhuriyeti Ekonomi Bakanlığı, Almanya Uluslararası İşbirliği Örgütü ve Biz Expert kurumları tarafından ortaklaşa düzenlenen Yeşil Ekonomi Forumu kapsamındaki yarışmada, KTMÜ İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü 3. sınıf öğrencisi Kamila Kalçakeyeva "Yeşil Blogger" kategorisinde birincilik ödülüne layık görüldü.

Yeşil Ekonomi Forumu kapsamında, Kırgızistan'da sürdürülebilir kalkınma ve döngüsel ekonomiyi geliştirmek üzerine toplumda farkındalık yaratmak amacıyla proje yarışması düzenlendi. İlginin oldukça yoğun olduğu yarışmaya, 5 kategoride 230 kişi farklı projelerle başvurdu. Projeler "yeşil blogger, en iyi basın metni, en iyi radyo metni, en iyi televizyon metni ve en iyi internet metni" kategorilerinde ödül için birbiriyle yarıştı.

23 Kasım'da düzenlenen Yeşil Ekonomi Forumu'nda ödüller sahiplerini buldu. Yazılı metinsel projelerin yarıştığı Yeşil Blogger kategorisinde Kamila Kalçakeyeva birincilik ödülünün sahibi oldu. Kalçakeyeva'ya ödül olarak son model bir cep telefonu ile birincilik sertifikası verildi. Kalçakeyeva ödüle ilişkin duygu ve düşüncelerine şu sözlerle anlattı; "İnsanlık adına çağın en büyük sorunlarından biri olan çevre ve ekolojiye, yeşil alanlara sahip çıkmak

adına bu projeye katılmaya karar verdim. Bu metni yazarken topluma ve insanlığa küçücük de olsa bir katkı sağlayabileceğimi düşündüğüm için büyük bir keyif aldım. Kırgızistan'da evsel atıkların doğaya verdiği zararlar azımsanmayacak kadar büyük oranda. Projemde bu soruna çözüm bulmanın yollarını kaleme aldım. Bu çalışmamın sonucunda ufacık da olsa topluma faydalı olduğumu düşünmek benim için büyük bir gurur kaynağı. Ödül olarak kazandığım cep telefonunu anneme armağan ettim. Annem de başarımdan dolayı benimle gurur duydu. Bu projeden benim aldığım en büyük ödül ise projeyi hazırladığım ders notumun 100 gelmesi oldu." Etkinliğe Kırgız Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı Tolkunbek Abdıgulov da katıldı.

Haber Merkezi

Kamila Kalçakeyeva

'Kökbörü'
Kemin'de bir kış gün batımında, köylüler UNESCO tarafından 'İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Listesi'ne alınan 'Kökbörü' oyununu oynuyorlar.

Nurbek Aşiralı uulu

"Tandır nan-Tandır ekmeği"

Azamat Kadırov

Bışkek şehir çöplüğünde hayata tutunmak

Aygerim Akılbekova

• KTMÜ Adına Sahipleri

Rektör Prof. Dr. Sebahattin Balcı
Rektör Vekili Prof. Dr. Asilbek Kulmırzayev

• Genel Yayın Yönetmeni

Prof. Dr. Hamza Çakır

• Yayın Koordinatörü

Doç. Dr. Aslı Yurdigül

• Sorumlu Müdür

Elfesiya Sencer

• Yayın Danışmanları

Öğr. Gör. Dr. Bakit Orunbekov
Öğr. Gör. Dr. Güلزada Stanaliyeva
Araş. Gör. Venera Narinova
Araş. Gör. Topçugül Narmatova

• Editör

Banu Erdoğan Çakar
Zeki Okyay

• Sayfa Tasarımı

Kurmancan Dokturbekova
Ahmet Karacadağ
Elmir Allahverdiyev

• Yazışma Bilgileri

KTMÜ İletişim Fakültesi
Cal Yerleşkesi, Bişkek
Tel +996(312)492756/1164
www.facebook.com/gazetemanas

Yerel Süreli Yayın №1389

“MMK” matbaasında 2000 adet basıldı.

«ММКнын коңдоо борборуна» басылды.
Нускасы 2000. Заказ номери №210

Жергиликтүү мезгилдүү басылма №1389
• www.facebook.com/gazetemanas

• Tel: +996 (312) 492756/1164

Жка студенттик кампусу, Бишкек

КТМУ Коммуникация факультети

• Аарети

Курманжан Аоктурбекова

Эамир Амаханвериев

• Айналар

Жанара Каенова

Ахмет Чакржа

Асеа Моконова

• Маалымат борбору

Зеки Окай

Бану Эрачан Чакр

• Редактор

Жаманкулова

Кенже иилимий кызматкер доктор Ретина

Нарматаева

Кенже иилимий кызматкер Топчугүл

Кенже иилимий кызматкер Венера Наринова

Ата окутуучу, доктор Гүзала Станалиева

Ата окутуучу, доктор Бакит Орунбеков

• Редакция

Забесия Сениер

• Жооптуу редактор

Доцент, доктор Асая Юрангул

• Басма сөз координатору

Профессор, доктор Хамза Чакр

• Башкы редактор

Асылбек Куамырзаев

Биринчи проректор, профессор, доктор

Ректор, профессор, доктор Себахаттин Бакжы

• КТМУнун атынан гезит ээси

Мамыман Борбору
Омер Кырпеев

болгон айлана-чөйрөнү жана экологияны коргоо, жашылдандырууга баргытталган бул долбоорго катышкым келди. Ушул макаланы коомго жана дүйнөдөгү бардык эле адамзатка кичине болсо да пайдам тиерин ойлон, өзүңө эле арпы менен жаздым. Кыргызстанда учурда таштандылар көйгөйү күрчү турат. Бул маселени табигый жолдор менен канттип чечсек болот, канттип анын зыяндуулугун азайтсак болот мына ушунар тууралуу долбоордо баяндадым. Ушул эмгемдин натыйжасында аз да болсо коомго пайдалуу иш жасадым деп ойлойм, бул, албетте, сыймыктандырчу нерсе. Сыйлык катары алган нөнтөк төлөфону алма бөлөк кылдым. Адам да бул жөнүшүмө кубанды. Бул долбоордон мен алган эң чоң сыйлык долбоорду даярдаткан сабагымадан 100 баалы алуу болду».

Кыргыз Республикасынын Экономика Министрлиги, Германия эл аралык кызматтык уюму жана BizExpert мекемеси тарабынан уюштурулган «Жашыл экономика форумунун» алкагында өткөрүлгөн конкурска КТМУнун коммуникация факультетинин журналистика бөлүмүнүн 3-курсунун студенти Кампила Калчаева «Жашыл блогер» каттегориясында 1 орунга ээ болду.

коммуникация факультетине «Жашыл блогер» сыйлыгы

Омер Кырпеев

Мамыман Борбору

сөздүктүн түрк дүйнөсү үчүн мааниси чоң экендигине токтолду: «Бул сөздүк бир чоң эмгек. Үч жылдык эмгекти талап кылган бул сөздүк түрк цивилизациясынын изилдөө борборунун долбоору болуп, окутуучулардыбыздын көз майынан жаралган чоң бир эмгек. Аталган сөздүк жеке эле окуу жайыбыз үчүн эмес, бардык түрк дүйнөсүнө баалуу. Университетибиздин түрк дүйнөсүнө кылган белегин бүгүн расмий түрдө бет ачарын кылып жатабыз. Ошондой эле, электрондук түрдө да ишке кирип баштайт. Бул сөздүк мыкты топтун бирлешкен эмгеги, ийгилиги жана КТМУнун миссиясынын бир өзү».

Түркия менен кыргыз тилинин бири-бирине окшоштугуна басым жасаткан КТМУ ректор жардамчысы Асылбек Камырзаев «Балким 15 жылдан кийин эки эле сөздүгү жок эле бири-бирин түшүнүшүп калар. Бирок ал убактыга чейин ар бир биз электрондук сөздүккө муктажмыз. Учурда 74 миң сөздү камтыган бул сөздүк барган сайын кеңейерине ишенем» деди.

Иш-чарата катышкан Түрк тил борборунун башчысы Проф. Др. Мустафа Качалин колдоо көрсөткөн сөздүктүн башкы сабында түрктүн айтты, КТМУда кыргызча-түркчө сөздүктүн даярдалышы чоң бир сыйлык экенин айтты. Мустафа Качалин көп убакты, эмгекти жана ар жүрөктүүлүктү талап кылган Манас университетинин иш тобуна төрөн ыраазычылык билдирди.

КТМУ Ректору Проф. Др. Себахаттин Бакжы да өз сөзүндө даярдалган алгачкы окутуучу сөздүк деп билем» деп айтты.

коюу маанилүү орунда. Мен бул сөздүктү ал жаатта мыкты тилибиздеги жана диалектибиздеги окшоштуктарды ортого айтты өттү. Экинчи Метин кылы: «Мамилебиздин жакшыруусунда дүйнөгө жайылтууга чоң салым кошо тургандыгына ишенерин жана кыргыз маданиятын, кыргыз тилин бүткүл кылым кыргызча-түркчө сөздүк эки өлкө арасындагы биримдикти Түркиянын кыргызстандагы ыйгарым укуктуу элчиси Метин катышты.

Иш-чарата Түркиянын коомчулукка тартууланды. конференция салонунда сөздүктүн бет ачары уюштурулуп, Чынгыз Айтматов кампусундагы Касым Тыныстанов атындагы факультетинин синхрондук бөлүмү тарабынан 30-ноябрда болгон жана кыргызча-түркчө сөздүк», Адабият

КТМУдан түрк дүйнөсүнө чон бөлөк: кыргызча-түркчө сөздүк